

A KÚRIA végzése

Az ügy száma: Kvk.III.37.503/2018/6.

A tanács tagjai: . Kovács András a tanács elnöke
. Rothermel Erika előadó bíró
. Fekete Ildikó bíró

A kérelmező:

A kérelmező képviselője:

Az ügy tárgya: választási ügyben hozott határozat bírósági felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: kérelmező

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: Nemzeti Választási Bizottság
825/2018. számú határozata

Rendelkező rész

A Kúria a Nemzeti Választási Bizottság 825/2018. számú határozatát helybenhagyja.

Kötelezi a kérelmezőt, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

A végzés ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat szempontjából lényeges tényállás és az NVB határozatának releváns része

- [1] A kérelmező kifogást nyújtott be a Nemzeti Választási Bizottság (a továbbiakban: NVB) 825/2018. (IV.18.) számú határozata ellen a választási eredmény megállapítására vonatkozó szabályok megsértése okán. A választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 202. § (1)-(2) bekezdései szerint illetőleg a Ve. 293. § (1) bekezdésének rendelkezései alapján a magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgárok levélben leadott szavazatait az NVB felügyelete mellett működő Nemzeti Választási Iroda (a továbbiakban: NVI) számolta meg. T.G. a FIDESZ-KDNP jelölőszervezetek által a Ve. 245. § (2) bekezdése alapján megbízott megfigyelője felkereste az NVI-t, hogy a szavazási iratokra vonatkozó statisztikai adatokról tájékozódjon. Az NVI-ben 2018. április 16-án ismertetett adatok alapján a kérelemhez csatolt jegyzőkönyv felvételét kezdeményezte, mivel az NVI tájékoztatása szerint 4360 db olyan szavazási irat került rögzítésre, melynek az érvénytelenségi oka „nincs leragasztva a nagy boríték” kategóriába tartozik, ám az ide

sorolt szavazási iratok között nagy számban fordulnak elő olyan iratok, amelyek érvénytelenné nyilvánítása várható. Az NVB 825/2018. (IV.18.) számú határozatával megállapította a magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgárok levélben szavazása eredményét oly módon, hogy a vitatott státuszú levélszavazatokat a végeredmény szempontjából nem vette figyelembe.

A felülvizsgálati kérelem

- [2] A kérelmező felülvizsgálati kérelmében az érvénytelennek minősített szavazatok megvizsgálását, és érvényességük esetén azok megszámlolását, és az eredményt megállapító határozat kiegészítését kérte.
- [3] Álláspontja szerint az NVI a Ve. 289. § (3) bekezdésével ellentétesen értelmezte a jogszabály előírásait, mert nem csak azokat a választópolgárok érkezett iratokat értékelte érvénytelennek, amelyek valóban nyitott borítékban érkeztek, hanem azokat is, amelyek esetében a lezárt, de hagyományos postai borítékban érkezett a szavazat, illetőleg azokat is, amelyek egyértelműen lezárt állapotban érkeztek, és csupán a piros biztonsági csík valamilyen fokú, a szavazat titkosságát nem veszélyeztető sérülése volt kimutatható. A kérelmező mindkét vonatkozásban sérelmezte az NVI eljárását, mivel a Ve. előírásaival ellentétes, az NVI saját statisztikai rendszerében sem szereplő jogcímen nyilvánított érvénytelenre 4360 levélszavazatot, amelyeket a hivatkozott jegyzőkönyv szerint az 5045-5137 számú irattartókban helyeztek el. Kifejtette, hogy nincs olyan jogszabályi rendelkezés, amely a biztonsági csík ellenőrzését előírná, vagy annak bármilyen elváltozásához az érvénytelenség jogkövetkezményét fűzné. Továbbá arra sincs előírás, hogy a választópolgár kizárólag az NVI által rendelkezésre bocsátott választópolgár lehet, mivel a választási levélsomagban kiküldött választópolgárral a jogalkotó csak a joggyakorlást kívánta megkönnyíteni. A kérelmező hivatkozott a Kúria döntéseire is, amely során a Kúria kimondta, hogy az alapelveknek a népszavazási eljárásban történő rendezése törvényalkotói feladat kellene legyen, amelyet a bírói jogértelmezés nem vehet át. Ilyen alapon az NVB sem volt jogosult, hogy a Ve. szabályait ennyire kiterjesztő értelmezésére. A kérelmező hivatkozott az Alkotmánybíróság több határozatára is, amelyekben az Alkotmánybíróság kimondta, hogy a választójog, mint alanyi jog érvényesíthetőségének feltétele, hogy az állam a választójog gyakorlását biztosítsa, és azt megfelelő garanciákkal védje. A választópolgár nem fosztható meg ezen alapjogától, miként az Alkotmánybíróság kifejtette, „akár az egyenlőség, akár az általánosság bármiféle korlátozása csak igen jelentős elvi indokkal fogadható el, és egyeztethető össze az Alaptörvénnyel”. A bíróságoknak figyelemmel kell lennie a jogszabályok értelmezésekor, arra, hogy az Alkotmánybíróság gyakorlata komoly védelemben részesíti a választójogot. A választási szervek jogértelmezése tehát a választójogot védelmező alkotmányos korlátokba ütközik akkor, amikor az NVB és az NVI törvényi indok nélkül nyilvánítanak szavazatokat érvénytelennek. Figyelembe kell venni azt is, hogy az Alkotmánybíróság a Kúria Kvk.VI.37.414/2018/2. számú határozatának megsemmisítése kapcsán egyértelművé tette, miszerint kizárólag a Ve. szolgálhat mérceként a választási eljárás folyamán előállt tények, vagy végrehajtott cselekmények megítéléséhez, ezért itt is világossá kell tenni, hogy az NVI nem szélesítheti ki az érvénytelenségi okok halmazát, nem bővítheti az érvénytelenségre vezető tények zárt listáját.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [4] A kérelmező bírósági felülvizsgálat iránti kérelme nem alapos.
- [5] Az NVB határozatában megállapította, hogy a beérkező levélszavazatok közül 4360 db érvénytelen, mert nyitott válaszborítékban érkeztek, azaz a borítékok nem voltak lezárva. Ez közelebbről azt jelentette, hogy a levélszavazatok egy része nyitott válaszborítékban, más része olyan „zárt” borítékban volt, amely korábban megnyitásra, majd visszazárásra került, továbbá sima postai zárt borítékban érkezett. A fenti tényeket - közöttük a biztonsági csík sérülésére vonatkozó ténymegállapítást - a kérelmező nem vitatta.
- [6] A Ve. 289. § (3) bekezdése rögzíti az érvénytelenségi okokat, az a) pont szerint érvénytelen az a levélszavazat, amelynek válaszborítéka nincs lezárva, amikor az NVI-hez érkezik. A Ve. 289. § (2) bekezdése előírja - a belső boríték felbontását megelőzően - a beérkezett szavazási irat ellenőrzését. A Ve. 288. §-a értelmében a levélszavazatokat az NVI bontja fel.
- [7] A Ve. által nevesített „válaszboríték” az NVI által a szavazási levélcsoomag részeként biztosított válaszboríték [Ve. 275. § (1) bekezdés d) pont]. E válaszborítéknál a NVI az országgyűlési képviselők 2018. évi választási eljárásában olyan biztonsági megoldást alkalmazott, amely kimutatja, ha a válaszborítékot az NVI-hez érkezés előtt felnyitják. A Kúria álláspontja szerint a biztonsági csík tanúsága szerint korábban felbontott válaszboríték - az esetleges visszazárástól függetlenül - nyitott borítéknak minősül tekintettel arra, hogy a válaszboríték első kezű megnyitására - a jogszabály felhatalmazása alapján - garanciális okokból az NVI jogosult. Ennélfogva a Kúria egyetértett az NVB-nek a sérült válaszborítékokra vonatkozó érvénytelenséget kimondó döntésével.
- [8] A kérelmező tévedett a „válaszboríték” minőségének értelmezése kapcsán, amikor kifogásolta az egyszerű postai borítékban feladott levélszavazatok érvénytelenné nyilvánítását. A Kúria fentiekben kifejtett álláspontja szerint jelentőséget tulajdonít az NVI által a választási eljárásba bevezetett, a szavazó számára biztosított, speciális, biztonsági csíkkal ellátott borítéknak, mivel ennek eredményeképpen a boríték kizárja az esetleges „manipulációt”. A Ve. valóban nem tartalmaz előírást a válaszboríték kizárólagos használatára, de ez, illetőleg más, erre utaló figyelemfelhívás hiánya nem írja felül a választás tisztaságát kimondó alapelvet [Ve. 2.§ (2) bekezdés a) pont].
- [9] Amint erre a Kúria utalt, a biztonsági csíkkal ellátott boríték esetén a csík sértetlensége igazolja a „zárt boríték” tényét, ekkor a levélszavazat nem lesz érvénytelen a Ve. 289. § (3) bekezdés a) pontja szerint. Ez a plusz garancia a sima postai boríték használata esetén nem valósul meg, mivel a boríték felnyitása ellenőrizhetetlen, így teret ad a visszaélésre. Ebből következően Kúria a Ve. által nevesített „nem lezárt boríték” fogalmába beletartozónak tekinti mind a sérült, mind a sérülés hiányát nem igazoló sima borítékot.
- [10] Az NVB határozatban a határozat mellékletét képező jegyzőkönyv szerint állapította meg a lakcímmel nem rendelkező választópolgárok levélben szavazásának eredményét. Döntését - az NVI jelezése nyomán - az érvénytelen szavazatokat mellőzve hozta meg. Az NVB, illetőleg az NVI az érvénytelenség megállapítása során a Ve. 289. § (3) bekezdés a) pontja alkalmazásával járt el, nem egy új, a Ve. által nem ismert érvénytelenségi okot kreált. Nem vitás a „nem lezárt boríték” fogalmát a köznyelvtől eltérően, ha úgy tetszik, tágabban értelmezte, de ez nem ellentétes a jogalkotói akarattal, hanem éppen ez felel meg a jogszabály szellemének, összhangban az Alaptörvény 28. cikkével.
- [11] A Kúria a kérelmezőnek az Alaptörvénynek való megfelelés, Alkotmánybíróság határozataiban és a bíróságok gyakorlatában követett elvekre vonatkozó fejtegetéseivel egyetért. A választójog szabad gyakorlását tiszteletben kell tartani, annak korlátozása kizárólag jogszabályon alapulhat. Tévedett a kérelmező azonban akkor, amikor az érvénytelenné nyilvánítást, a választójog gyakorlásának korlátozásaként fogta fel. A levélben szavazatát leadó állampolgár ugyanis szabadon gyakorolhatta jogát, e tényt nem cáfolja az, hogy eljárási hiba okán szavazatát érvényteleníteni kellett.
- [12] Megjegyzi továbbá a Kúria, hogy a kérelmező jogi álláspontjának elfogadása esetén sem lett volna lehetőség az érvénytelenné minősített szavazatokat tartalmazó borítékok megvizsgálására, illetőleg

újraszámolására, tekintettel arra, hogy 4360 db Ve. 289. § (3) bekezdés a) pontja alapján érvénytelenné nyilvánított levélszavazat azóta felbontásra került. Ebből következően a Kúria nem lett volna abban a helyzetben, hogy utólag meg tudja ítélni, mely válaszborítékok nem voltak lezárva beérkezésükkor. A kérelmező általi jogsértés megállapítása esetén ezért a Kúria jogszerűen kizárólag a levélszavazás megismétlésének az elrendelésre iránt intézkedhetett volna.

- [13] A kérelmező bírósági felülvizsgálat kezdeményezése során a Kúria azt állapította meg, hogy eljárásában az NVB nem sértett jogszabályt, ennek következtében pedig a Ve. 289.§-ának (3) bekezdés a) pontjának sérelme sem állapítható meg. Ezért az NVB határozatát a Ve. 231. § (5) bekezdés a) pontja alapján helybenhagyta.

Záró rész

- [14] A Kúria a kérelmezőt - figyelemmel arra, hogy költségmentességét nem igazolta - a Ve. 228.§ (2) bekezdésének megfelelően a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 630. § (5) bekezdése folytán alkalmazandó a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. tv. 35. § (1) bekezdésének megfelelően, a Pp. 101. § (1) és 102. § (1) bekezdései alapján kötelezte, hogy fizesse meg a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 45/A.§ (5) bekezdése szerinti összegű eljárási illetéket.
- [15] A Kúria határozata elleni további jogorvoslat lehetőségét a Ve. 232.§ (5) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2018. április 24.

Dr. Kovács András s.k. a tanács elnöke, Dr. Rothermel Erika s.k. előadó bíró,
Dr. Fekete Ildikó s.k. bíró